

Asia: VN/33301/2025

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleiset kommentit

-

2. Huomionne työttömyysturvalain muutoksista

-

3. Huomionne työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muutoksista

-

4. Huomionne esityksen vaikutuksista ja vaikutusarvioista

Kela yhtyy esitysluonnoksessa esitettyyn arvioon, että ehdotetut muutokset vähentäisivät työttömyysetuusoikeuden selvittämiseen liittyvää hallinnollista taakkaa. Esityksen kohderyhmään kuuluvien työnhakijoiden ei tarvitsisi ilmoittaa eikä selvittää avoimia yliopisto- ja ammattikorkeakouluopintoja työvoimaviranomaisen eikä KEHA-keskuksen kanssa. Vastaavasti viranomaisten ei tarvitsisi selvittää kyseisten opintojen vaikutusta työttömyysetuusoikeuteen eikä antaa asiasta työvoimapoliittista lausuntoa etuuden maksajille.

Viranomaisvaikutuksia kuvaavassa luvussa 4.2.3 todetaan, että työvoimapoliittisten lausuntojen määrän väheneminen vähentäisi myös työttömyysetuuden maksajien työtä. Työn arvioidaan vähenevän päätösten antamisessa ja mahdollisten kielteisten päätösten valitusasioiden käsittelyssä.

Kela arvioi lisäksi, että jatkossa työttömyysetuuden maksajien ei tarvitsisi huolehtia esityksen kohderyhmään kuuluvien työnhakijoiden avoimien korkeakouluopintojen etuusvaikutuksen selvittämisestä. Nykyisin maksaja voi joutua pyytämään työvoimapoliittisen lausunnon avoimien korkeakouluopintojen vaikutuksesta, jos opinnot tulevat ensin maksajan tietoon.

Yksi esityksen vaikutusarvion keskeisistä epävarmuuksista liittyy hallituksen puoliväliriihessä 2025 tekemään linjaukseen, jossa tutkinnon suorittaminen avoimilla korkeakouluopinnoilla tullaan myöhemmin mahdollistamaan. Tällä hetkellä avoimen väylän kautta siirtyy vuosittain tutkinto-opiskelijaksi noin 6 000 opiskelijaa. Määrä on nykyisin melko vähäinen, mikä rajoittaa mahdollista riskiä opintoetuksien korvautumisesta työttömyysetuudella.

5. Miten arvioitte tutkinnon suorittamista koskevan esityksen ja työttömien avoimen opiskelun helpottamisen yhteisvaikutuksia? Pidättekö todennäköisenä, että avointen korkeakouluopintojen kautta tutkinnon suorittavien osuus tulee kasvamaan merkittävästi verrattuna nykyisen avoimen väylän volyyymiin?

-

Hallitus nosti keväällä 2024 avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksuja 15 eurosta 45 euroon yhtä opintopistettä kohden. Toistaiseksi maksuja on korotettu maltillisesti.

6. Miten arvioitte, että tutkinnon suoritusoikeus avoimien korkeakouluopintojen kautta muuttaisi opintomaksuja

-

Ristimäki Antti
Kansaneläkelaitos - Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö